

גנזי המלך

ארבע כנסות

קובץ שבועי בעניני יהדות מהוצאת

203

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 03-6762226 מופץ בכל הארץ ב-70,000 עותקים

"אִמֹר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אֶהֱרֹן וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם לִנְפֹשׁ לֹא יִטְמָא בְעַמִּי"

מה כואב? הפסד ארוחת הבקר, או הפסד תורה
מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א

לצד הטוב ורק בדרך זה נזכה להזדכך ואם לא נתיגע בעבודת הזיכוך הרי כל יום שעובר, הגוף והנפש מתקלקלים יותר, שהרי הקנאה התאוה והכבוד שולטים באדם, הקנאה והגאווה פועלים פעולתם ולכן יורדים הנפש והגוף ממעלתם. וא"כ עלינו למצא עצות ותחבולות היאך נוכל לזכך את גופנו ונפשנו ומבלעדי זאת אין תקוה כלל לאדם שיגיע לשלמות.

וכיון שעיקר העבודה לתקן ולזכך את החומר הגופני, א"כ צריך לבקש דרך בעבודה שבו יושלם זיכוך החומר ועיקר העבודה צריכה להיות בתקון המדות שהם התאוות הנובעות מהחומר, אז יזדכך גופו ונפשו תהיה נקיה וזכה ככתחילה ועל גופו ישכון אור זרוע לעולם.

איתא ('אבות' ב): **צָאוּ וְרָאוּ אֵיזוֹהֵי דֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל שִׁדְבָק בְּהָאָדָם** ועיין שם ברבינו יונה. הלא בכל המדות הטובות והישרות יש לאדם להדבק בהם? אלא ר"ל להדבק במדה אחת להיות שלם בה, כי טוב לאדם לאחוז במדה אחת בשלמות ונקל אליו להשיג ממנה אל כל המדות החשובות, מהיות בו כמה מדות ואיננו שלם באחת מהן, עיקר העבודה היא השלמות ולכן דרך העבודה לבחור מדה

המשך בעמ' 2 <<<

עיין ב'חנוך' (רסג) בענין טומאת מת ואיסור כהנים ליטמא למתים; **בהפרד מעליו צורת השכל החיה הטובה ושאר הוא לבדו, בשגם הוא בשר פחות וגרוע ומשתוקק אל הרעות וגם ברעתו רבה החטיא הנפש היקרה בעודה שוכנת אצלו, על כן ראוי שיטמא כל סביביו בהתפשט מעליו כל הודו שזהו נפשו ולא נשאר בו כי אם החומר הרע' אבל 'הצדיקים גמורים אינם**

מטמאין ולפי הדומה כי הכונה לפי שגופם טהור ונקי ולא החטיא נפשם אבל סייע לזכותה ועל כן תעלה נפשם בנשיקה ועל גיוסם ישכון אור זרוע לעולם'.

ומה שאין הגוף מטמא בחיים, י"ל שכיון שהגוף מחובר עדין לנפש והנפש הוא חלק אלוך ממעל לכן לא תתכן בו הטומאה, שהנפש מונעת את הטומאה. והסבא מקלם ז"ל היה מבאר, שכל זמן שהנפש מחובר לגוף ויתכן שישוב בתשובה ויזכך את גופו ונפשו, לכן אף שעדין לא עומד במדרגת הזיכוך, מכל מקום אינו מטמא שהרי ראוי עדין לזכך את נפשו ועל כן הכהנים שהם משרתי ה' וקרובים אליו אסור להם ליגע במת, שהתקרבות לגוף של בעל עבירה מזיקה וזה יסוד איסור טומאת הכהנים.

ומעתה אם משרתי ה' אסור להם להתקרב לטומאה, משום שהטומאה מזקת והקרוב לטומאה נעשה טמא, א"כ ודאי שהקב"ה בעצמו אינו מתקרב לטומאה ונמצא שכל שלא זיכך את גופו ועוד שהזיק את הנפש ודאי שאינו מסוגל להיות קרוב להשי"ת ועלינו לבדוק עצמנו האם זיככנו את גופנו והרי כל הלאוין שבלב, כחסרון השגחה ובטחון הם נוגעים לגוף וכן מדות רעות כגאווה שהיא אבי אבות הטומאה, **"תוֹעֵבַת ה' כָּל גְּבַה לֵב"** (משלי טז). מי יכול להעיד על עצמו שהשלים עבודתו בזאת וכל שלא זיכך את גופו בזה בודאי אין לו מקום להתקרבות להשי"ת.

ולפי זה מובן מאד גודל חובת העבודה המוטלת עלינו להשמר מהחטא ולהחליש מעט את היצר הרע, לרכוש בלבכנו נטיה

אחת ולשואף לתקן אותה בשלמות וממנה יגיע לתקון שאר המדות, כי כל המדות קשורות אחת בחברתה והשלם במדה אחת, ממילא תיקן אף שאר המדות. מדת הגאווה היא המפתח לכל המדות ואף מדות שלכאורה נראה שאין להם קשר למדת הגאווה, מכל מקום בהתבוננות נראה שכולם קשורים יחדיו, למשל; אהבת הבריות שבפשוטו מדה שונה היא, מכל מקום תלויה וכרוכה היא בגאווה, שהמתגאה, קרוב לשנאת הבריות, שהרי הבעל גאווה מחשיב רק את עצמו ומבטל את זולתו ולכן יביאהו לידי שנאת הבריות. ואילו העניו השפל המבטל את עצמו, יתכן שיוכל לאהוב את הבריות, כי בעצם מונח בטבע האדם אהבת הבריות ורק הגאווה ואהבת עצמו מפריעה לכך. וכמו כן מדת רע עין, שהיא מדת האכזריות, אף שמדה נפרדת היא, מ"מ הגאווה מחזקת את האכזריות שהמתגאה אינו מתחשב בזולתו ואינו מתיחס אליהם ולכן מדת האכזריות שבו נותנת פריה וכן מדת התאווה קשורה וכרוכה בגאווה, שהמתגאה ומחשיב עצמו אינו מסתפק במה שיש לו ומתאווה ושואף להשיג את העולם כולו שהכל מגיע לו, אבל השפל והעניו אף שמתאווה מ"מ תאוותו מועטת, שאין התאווה דוחקת בו להשלים תאוותו והיינו דאמר ר' יוחנן בן זכאי: **אֵיזוּהִי דִרְךָ יִשְׂרָאֵל שִׁדְבַק בְּהָ הָאָדָם**, שחייב לבקש מדה אחת שבה יגיע לשלמות ועל ידי זה יתקן שאר מדותיו. **רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, עֵין טוֹבָה וּפִירֵשׁ הַרְמַב"ם: 'הַהִסְתַּפְּקוּת בְּמָה שֵׁשׁ לֹאדָם וְהִיא מַמְעֻלֹת הַמְדוּת'.** ורבינו יונה פירש: **'מדת הנדיבות'**. הרי שבקשו חז"ל עצות ודרכים היאך לתקן את החומר ולהגיע לשלמות, **'אָמַר לָהֶם: 'צֵאוּ וְרֵאוּ אֵיזוּהִי דִרְךָ רְעָה שִׁיתְרַחֵק מִמֶּנָּה הָאָדָם'.** שכשם שצריך האדם לבקש עצות ודרכים בעשיית הטוב, כן חייב לבקש דרכים בסוד מרע ורק בדרכי העבודה הללו יזכה להגיע לשלמות.

כתב הרמח"ל: **'שיתברר ויתאמת אצל האדם מה חובתו בעולמו... שהאדם לא נברא אלא להתענג על ה'** (מסילת ישרים' א). עיקר בריאת האדם לא נברא עבור העוה"ז, אלא עבור חיי העוה"ב וכאשר יכיר בזאת אזי כל הקנאה התאוה והכבוד הממלאים את כל שאיפותיו ותקותיו יתמעטו, שהסבה לכל המדות נובעת מחמת שאיפת העוה"ז הממלאת את חיינו ובזמננו השאיפה לעוה"ז ממלאת את כל מושגנו והבנתנו ואיננו יודעים כי השאיפה לעוה"ז היא אם כל חטאת וכל השואף לעוה"ז יקבל רק העוה"ז, **'וּמְשַׁלֵּם לְשִׁנְאָיו אֶל פְּנֵיו לְהַאֲבִידוֹ'.** ואל נשלה את עצמנו ששאיפתנו לעוה"ז היא כדי לקיים מצוות ולעסוק בתורה כדי שנזכה לעוה"ב, הנה כאשר עובר על אחד מאתנו יום בבטול תורה או כשלא התפלל כראוי, האם שמים אנו לבנו לזאת האם מפריע זאת לנו מאכילת פת שחרית כראוי ואילו בעת שיפסיד אדם מעט מממונו או יתבזה מעט, הלא לא ניתן מנוח לנפשנו ואיננו יכולים לשכוח זאת, מזה ראייה מוכחת מה היא עיקר שאיפתנו ומאווינו, **'קָרוֹב אֵתָהּ בְּפִיָּהֶם וְרַחֵק מִפְּלִיּוֹתֵיהֶם'** (ירמיה' יב) וכיון שעיקר השלמות היא בלב ובכליות, נמצא שרחוקים אנו מאד מאהבת העוה"ב. ונראה עוד, האם בשומענו היום דברי ה'חנוך' שגוף האדם הוא טומאה, או בשומענו ש"תוֹעֵבֶת ה' כָּל גְּבַה לֵב" האם יחד לבכנו והאם ישתנה מעתה כל מהלך חיינו, אין זאת אלא כי כל הענינים הנ"ל אינם נוגעים לנו, משום ששאיפתנו רק לחיי העוה"ז ולכן קרובים אנו לכל המדות הרעות שיסוד הכל שייך לשאיפת העוה"ז וכאשר נדע שהכל נתון בערבון, בודאי שישתנה כל מהלך חיינו ושאיפתנו. וזאת עלינו לדעת יסוד גדול בדרכי העבודה, שאף האדם הגדול ביותר כאשר מתגנב בקרבו איזה נגיעה קלה שבקלות, יתכן שכל מעשיו יודרכו ע"י נגיעה זו

וכשם שהקפידה תורה על הדין שלא תתערב בו נגיעה כל שהיא שעל ידה יפסל לדין, שנאמר: **"כִּי הַשְּׂחָד יַעֲזֹר פְּקָחִים וַיִּסְלַף דְּבָרֵי צְדִיקִים"** (שמות כג). כן, אף בשעה שיש לאדם נגיעה למדות וכדומה וראי שהתשוקה לנגיעה תכוון את כל מעשיו וכל פעולותיו ינבעו מכח הנגיעה ובעצמו לא יבין ולא יכיר בזאת. מובא בספר **'העיקרים'** (מאמר השלישי ל): **'וכבר אמרו על אחד מן החכמים האחרונים, שבא אליו לסטים מזויין ובעל עבירות ואמר לו: "אני רוצה לשוב בתשובה ולשמור מצוות השי"ת, אלא שאיני יכול להעמיס על עצמי רבוי המצוות שבתורה, כי לא אוכל שאת המשא ההוא" ואמר לו החכם: "תקבל עליך דבר אחד בלבד לשמרו כראוי?" ואמר לו: "הן! אמר לו החכם: "א"כ, קבל עליך לומר האמת" וקבל עליו והלך לדרכו. לימים היה הולך אותו הליסטים ללסטם איש אחד ולהרגו ופגע בו איש אחד, אמר לו: "היכן אתה הולך?" ונזכר אותו הליסטים מה שקבל עליו לומר אמת וספר לאיש ההוא להיכן היה הולך. וכן פגע בו איש אחר ושאל לו להיכן היה הולך וספר לו. מיד הרהר אותו הליסטים בלבו: 'אילו השנים יהיו עלי עדים - ויהרגוני' וכן אירע לו פעמים רבות בכל מה שהיה רוצה לעשות, עד שנמנע בעבור זה ממעשיו הרעים' והיינו: כנתבאר, שכל התורה קשורה אחד בחברו ולכן כשמקבל עליו פרט אחד בשלמות ממנו יגיע לשמירת התורה כולה. ומזה נבוא להתרחקות הקנאה התאוה והכבוד וכן כל הכפירה הנמצאת בעולמנו, אינה נובעת מהשכלה, אלא כולה קשורה בתאוה וסכלות ואהבת חיי העוה"ז וכמ"ש: **'בעקבות משיחא חוצפא יסגא'** (סוטה מט:). ולכן כאשר נדע חובתנו בעולמנו נגיע לשלמות האמיתית ונכיר שעיקר המטרה היא עבודת הנפש. (אור יחזקאל) ■**

רמז

"וספרתם לכם ממחרת השבת"

מנין, שספירת העומר נאמרת בעמידה?

ש' - שופר, מ' - מגילה וע' - עומר. רושמי רשומות מצאו רמז נוסף לחובת ספירת העומר בעמידה דוקא בפסוק בתהילים (לגיא): **'עֲצַת ה' לְעוֹלָם תַּעֲמֹד'**. **'עֲצַת' - ראשי התיבות של: עומר, צצית, תפילין שעליהן נאמר: 'לְעוֹלָם תַּעֲמֹד'.** ■

וקריאת המגילה. חכמים מצאו לכך רמז במלים: **'הִסְפַּת וְשָׁמַע'** המופיעות בספר 'דברים' (כז ט). ששמונת האותיות שלהן הן ראשי התיבות של שמונה המצוות שנעשות בעמידה: ה' - הלל, ס' - ספר תורה, כ' - כהנים, ת' - תפילה, ו' - וידוי,

ספירת העומר, המופיעה בפרשת השבוע, היא אחת משמונה מצוות שחכמים קבעו שיש לעשותן בעמידה. שבע הנוספות הן - אמירת הלל, קריאה בתורה, ברכת כהנים, שמונה עשרה, וידוי בכורים, וידוי מעשרות, תקיעת שופר

אבות

'והוי מחשב הפסד מצוה פנגד שכרה'

איך ניתן לחשב שכר מצוה, כשאיננו יודעים שכרן של מצוות?

בציר של פתח הגינהם. שאל אותה החסיד: "על מה נענשת?" השיבה לו: "מפני שנהגתי לצום תעניות שונות ופרסמתי הדבר בין חברותי". שאל אותה החסיד: "ועד מתי ימשך העונש הנורא הזה?" והשיבה לו: "עד שיבוא במקומי חכם פלוני ויתלה באזנו במקומי, ועל מה? - על שהבטיח שיעשה מצוה

ה'חפץ חיים' בספרו על התורה לפרשת 'שופטים' מבאר את דברי המשנה בדרך של משל: אדם עשיר שמתפאר ברווחיו סימן הוא שרווחיו גדולים מאד, אבל אם הוא מבקש לרשום בספרי החברה שלו הפסדים, הדבר מצביע על כך שהפסדיו גדולים, אחרת לא היה שם לבו אליהם.

בשבת אנו קוראים מתוך פרק שני במשנת 'אבות': 'רבי אומר: איזוהי דרך ישרה שיבור לו האדם? כל שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם. והוי זהיר במצוה קלה כבחמורה, שאין אתה יודע מתי שכרן של מצוות. והוי מחשב הפסד מצוה פנגד שכרה'. לכאורה, אם המשנה אומרת 'שאין אתה יודע מתי שכרן של מצוות' איך נוכל לחשב 'הפסד מצוה פנגד שכרה'? הרמב"ם בפרושו למשנה אומר: שאמנם אין אנו יודעים שכרן של מצוות ושיעור חביבותה של מצוה אחת לעומת חברתה אבל קיימת אפשרות, אם גם קלושה, לדעת את ערכן וחביבותן של מצוות, על ידי כך שנתבונן בעונשו של מי שנמנע מלעשותן. ככל שהעונש של הנמנע גדול יותר, כן השכר של המקיים גם הוא גדול בהתאם. אדם שלא שמר שבת ועשה בה מלאכה אסורה, דינו סקילה. במילה ובקרבן פסח, דינו כרת. מפירוט העונשים אנו למדים ששמירת שבת גדולה בשכר שניתן ממילה ומקרבן הפסח.

ולא קיים".

אומר ה'חפץ חיים': "מי שמקבל כבוד על מצוה שקיים, כמו אותה אשה מחברותיה מאבד את זכויות המצוה בעולם הבא". זהו שאמר התנא: 'והוי מחשב הפסד מצוה פנגד שכרה' - אם אדם דורש לעצמו שכר, בצורת כבוד, או בכל צורה אחרת, כנגד מצוה שעשה בעולם הזה, עליו לחשוב על הפסד המצוה כנגד שכרה. בגלל השכר הוא מפסיד את המצוה. ■

והנמשל: הקב"ה ציין בתורה את הפסד המגיע לאדם עבור חטא שהוא עושה, וממילא ניתן להעריך כמה גדול החטא הזה ומה משקלו. כך גם להיפך - כשהתורה מבטיחה שכר למקיימי מצוות, מדובר בשכר עצום שאין לכם ספק מהם מימדיו.

הגמרא ב'ירושלמי' מסכת 'חגיגה' (ב): מספרת: על חסיד אחד שנתגלה לו חזיון מהשמים. הוא רואה אשה שנפטרה זה מכבר נענשת בעונש כבוד כשאזנה תלויה

עלי הגיון

"אלה הם מועדי: ששת ימים תעשה מלאכה"

פתח במועדים וסיים בשבת

שהוא יום הכפורים, "שבת שבתון מקרא קדש כל מלאכה לא תעשו" ואפילו מלאכת אוכל נפש.

על פי הסבר זה ניתן להבין מפני מה בתפילת 'נתודיענו' הנאמרת בתפילת עמידה שבמוצאי חג החל במוצאי שבת אנו אומרים: 'נתבדל... בין יום השביעי לששת ימי המעשה' ואחר כך: 'ואת יום השביעי מששת ימי המעשה קדשת'. לדעת הגר"א גם משפט זה מוסב על המועדים. הוא בא לומר לנו שהיום השביעי במועדים, גדול בקדושתו יותר מששת ימי המועדים האחרים, שהם ימי מעשה שמותרת בהם מלאכת אוכל נפש והוא אסור גם במלאכה זו. ■

ולזה הכוונה: "אלה הם מועדי: ששת ימים תעשה מלאכה". בששה ימים מתוך המועדים, ימי הפסח, ימי הסוכות, שבועות וראש השנה, מותר לנו לעשות מלאכת אוכל נפש, אבל ביום השביעי -

רבים מהמפרשים מתקשים בפסוק זה הפותח במועדי ה', בימים טובים, ובהמשך מדבר על השבת - 'ששת ימים תעשה מלאכה' ולמה חוזר הפסוק ואומר "אלה מועדי ה' מקראי קדש"? הגאון מוילנא מסביר: שבמה שנאמר: "ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שבת" אין הכוונה לימות החול וליום השבת, אלא למועדים ולימים טובים. לפי התורה, מספר ימי מועדי השנה הם שבעה - שני ימי פסח, הראשון והשביעי, שני ימי סוכות - הראשון ושמיני עצרת. יום אחד שבועות. יום אחד ראש השנה. יום אחד יום הכפורים. אבל לא כל המועדים שוים, וגם דיניהם אינם שוים.

"שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן"

למה כאן וב'ויקהל' וב'כי תשא', כתוב: "שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן" ואילו ב'יתרו' ב'משפטים' וב'ואתחנן' כתוב "וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן"?

פנינים לפרשה

"כִּי אִם לְשֹׂארוֹ הַקָּרֵב" (כא ב)

כתב רבינו הגר"ח קנייבסקי שליט"א בספרו 'טעמא דקרא': כתיב כאן תיבת "קָרֵב" חסר האות וי"ו ואילו בהמשך נכתב: "וּלְאַחֲתוֹ הַקְּרוּבָה הַקְּרוּבָה אֱלֹיוֹ" התיבה "קְרוּבָה" מלא עם האות וי"ו. י"ל משום דשָׂארוֹ - ז'ו אשתו וק"ל: 'מטמא אדם לאשתו כשרה ואינו מטמא לאשתו פסולה' ('ירושלמי' 'יבמות' נב:). לכן כתיב חסר, דלא על כל הקרובה אליו מטמא. אבל באחיו ואחותו קי"ל דאפי' הן ממזרים, מטמא להם, לכן כתיב מלא, לרבות כל האופנים.

"כִּי אִם לְשֹׂארוֹ הַקָּרֵב אֱלֹיוֹ לְאָמוֹ וּלְאָבִיו" (כא ב)

כתב רבינו בחיי ז"ל: כאן הקדים האם לאב ובכהן גדול הקדים האב לאם שנאמר: "לְאָבִיו וּלְאָמוֹ לֹא יִטְמָא". ואפשר לומר היות וכאן הזכיר "שָׂארוֹ" והתיר להטמא, לכך הוצרך להקדים: "אָמוֹ" כדי לסמוך "אָמוֹ" ל"שָׂארוֹ" ושיזכיר הנקבות בפני עצמן. שאם היה אומר: "כִּי אִם לְשֹׂארוֹ לְאָבִיו וּלְאָמוֹ" יבא הלשון בלתי מסודר להכניס הזכר בין הנקבות. או, הקדים "אָמוֹ" מפני שהיא ודאי שהיא "אָמוֹ". וכדי לדרוש כי אין צריך לומר "אָמוֹ" אלא, אפילו לאביו, שאפשר להסתפק בו אם הוא אביו, יטמא. אבל בלא יטמא, הקדים אביו, כי אצ"ל אביו שהוא ספק, אלא אפילו לאמו שהיא ודאי, לא יטמא וכו'.

כל ה"שֵׁשֶׁת יָמִים" נחשב להם כשבת ושבת עצמו הוי "שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן". ומעתה הכא כתיב: "תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה" ובפרשת 'כי תשא': "תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה" וכן בפרשת 'ויקהל': "תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה", א"כ, משמע דמיירי ד'עושיין רצונו', שאז המלאכה 'על ידי אחרים' לכן נחשב השבת "שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן". אולם בפרשת 'יתרו' כתוב: "וְעֲשִׂיתָ פֶּלַח מְלֶאכֶתְךָ" וכן ב'ואתחנן' כתוב: "תַּעֲבֹד וְעֲשִׂיתָ" ומיירי שהם עצמם עובדים בששת הימים ולכן שבת שלהם הוי שבת לבד בלי "שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן".

וע"ע ב'משך חכמה' בפרשת 'כי תשא' (לא טז) שדייק: למה פעמים כתוב על שבת "קַדְשׁ" ופעמים לא מוזכר "קַדְשׁ". ותירץ עפי"ד המכילתא: שהיכן שכתוב "תַּעֲשֶׂה" דמיירי שעם ישראל זכו ד'מלאכתן נעשית על ידי אחרים,

"שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן" (כג ג)

יש להתבונן למה כאן ולעיל בחומש 'שמות' פרשת 'ויקהל' ופרשת 'כי תשא', כתוב הלשון: "שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן" ואילו בפרשת 'יתרו' ובפרשת 'משפטים' ובפרשת 'ואתחנן' כתוב הלשון "וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן"?

ומביא בספר 'גן רוח' בשם ספר דבש השרה: דיתבאר על פי מה שדרשו חז"ל בגמרא מסכת 'ברכות' (לה:). 'בזמן שישראל עושיין רצונו של מקום, מלאכתן נעשית על ידי אחרים, שנאמר: "וְעֲמְדוּ זָרִים וְרָעוּ צְאֲנָכֶם" ובזמן שאין ישראל עושיין רצונו של מקום, מלאכתן נעשית על ידי עצמן, שנאמר: "וְאָסַפְתָּ דְגָנְךָ".

ולפי"ז י"ל: דב'עושיין רצונו' א"כ

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

וכתב עוד רבינו בחיי ז"ל: שלכן מצות תפילין וציצית מכוסות. לפי רוב הקדושה וכו'. ואפשר לומר בזה עוד דהתפילין זה העלם בתוך העלם, שהרי בתורה כתיב "לְטַפֵּת" ועי' ב'סנהדרין' (ד:): 'ר"ע אומר "טַפֵּת" בכתפי, שתיים, "פת" באפריקי, שתיים'. וא"כ, י"ל ג"כ מה שכבר כתוב בתורה בענינים גבוהים, באו בלשון סתום.

"פְּרִי עֵץ הָדָר" (כג מ)

כתב רבינו אפרים ז"ל: סופי התיבות עולים: יצר ואמרו חז"ל: 'הוא יצר הרע, הוא השטן, הוא מלאך המות' והשטן הוא שגרם לה לחוה שתאכל אתרוג, כמבואר בדברי חז"ל במסכת 'בבא בתרא' (טז). אמרה תורה יבא אתרוג ויכפר על האתרוג וזה הנרמז בסופי התיבות של "פְּרִי עֵץ הָדָר" - יצר לרמוז על יצר הרע, שבסיבתו אמרה תורה, מצות נטילת האתרוג בארבעת המינים. ■

חלוק בנסוך היין. ולכך כתיב: "וְנִסְכָּה" דהכא כה"א למדרש "וְנִסְכָּה" דאכלה מנחה קאי, דאי כתיב: "וְנִסְכּוֹ" הוא אמינא דאכל עשרון ועשרון קאי. ולפי הפשט משמע' וכו'.

"זְכוֹן תְּרוּעָה מִקְרֵא קִדְשׁ" (כג כד)

כתב רבינו בחיי ז"ל: 'מה שבאה פרשה זו סתומה יותר משאר פרשיות המועדים, הענין הוא, מה שידוע בעניני תורתנו הקדושה, אותם שהן מפנות הדת ומעקריה, כי כל מה שהענין יותר נעלם ויותר פנימי, הוא יותר סתום' ולכן ג"כ ענין עולם הנשמות סתום בתורה, כי אין בעל החומר יכול להשיגו.

א. ה. ויתכן לומר שאחרי ש'אסתכל באורייתא וברא עלמא', לכן ר"ה חשיב "בְּפֶסְחָ לְיוֹם הַגָּנוּ". ועיין מה דדרשו חז"ל במסכת ר"ה (ח:): 'איזהו חג, שהחדש מתכסה בו? הוי אומר, זה ר"ה' וע"ש בתוס' כמה פירושים "בְּפֶסְחָ".

ממילא יש התפשטות הקדושה לכל השבוע לכן כתוב: "קִדְשׁ". אבל אם כתוב "תְּעֵשֶׂה" או "וְעֵשִׂית", שם לא כתוב "קִדְשׁ". וא"כ היכן שכתוב בתורה "תְּעֵשֶׂה" או "וְעֵשִׂית", כתוב גם "שֶׁבֶת שְׁבִתוֹן" וגם "קִדְשׁ".

"וְעֵשִׂיתֶם בְּיוֹם הַנִּיפְכֶם אֶת הָעֶמֶר: וּמִנְחָתוֹ שְׁנֵי עֶשְׂרִים" (כג יב יג)

ב'דעת זקנים' לבעלי התוספות כתוב: 'ארוז"ל: זה חלוק מכל שאר כבשים, דאין לך כבש בתורה שיהא במנחתו יותר מעשרון, אבל מן הנסך אינו חלוק, כדכתיב: "וְנִסְכָּה יֵינן רְבִיעֵת הַהֵינן". ולכך אנו מפרשים בתחלת המוסף "שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרִים לְפָר שְׁנֵי עֶשְׂרִים לְאֵיל: וְעֶשְׂרוֹן אֶחָד לְכֶבֶשׂ" לפי שמצינו כבש שמנחתו חלוקה שהיא משני עשרונים, אבל מן הנסוך אין אנו אומרים, כי אם ויין כנסכו בלבד ואין אנו מפרשים הנסכים, לפי שלא מצינו שום כבש

סעודת דוד המלך והילולת רשב"י

במוצאי שבת פרשת 'בחקותי' יט' אייר 08/מאי/24 יערוך ארגון 'שופר' את הראשון במפגשי 'מלוה מלכה' וסעודת דוד המלך ע"ה שיערכו ברחבי הארץ

עם הרב

אמנון יצחק

האירוע יתקיים באולמי 'נאות ירושלים'

שברח' החשמונאים 3 בני ברק

מחיר ההשתתפות לזיכוי הרבים:

ל-200 המזמינים הראשונים 300 ש"ח לזוג

מחיר רגיל לזוג 400 ש"ח

מחיר רגיל ליחיד 250 ש"ח

בליל האירוע על בסיס מקום פנוי בלבד 300 ש"ח ליחיד

מספר המקומות מוגבל

כרטיסים והרשמה ב'שופר' 03-6777779

* הישיבה נפרדת * כל מרכיבי הסעודה מוקפדים בהכשר הגר"מ לנדא * המעונינים לעשות מלוה מלכה עם הרב במתכונת זו בערים יפנו ל'שופר'

זריעה בבית בשביעית

מערכת 'חברותא'
מיוחד ל'גנזי המלך'

שאלה: האם מותרת זריעה בשביעית בבית?

תשובה: כתב בשו"ת 'מנחת שלמה' (תניא ב - ג סימן קכג): בענין הפסק של ה'פאת השלחן' שמותר לזרוע בשביעית בתוך בית מקורה, הבאתי (מנח"ש ח"א נא או"ז) שתמהו עליו, כיון שעיקר הספק של הירושלמי הוא בדאורייתא אם האיסור הוא רק על שדה או גם על מקום שנקרא רק בשם ארץ, הרי צריכים לפסוק לחומרא גם להסוברים שבזמן הזה הוא רק מדרבנן?
וכתב ה'אגלי טל' (קוצר אות ו כב): שגם מה שצומח באויר של א"י נקרא ארץ.

וכיון דמבואר במסכת 'גיטין' דבשביעית יש חלוק בין 'ספינה גוששת' ל'אינה גוששת', הרי מוכח מזה דצריכים דוקא שהיניקה תהא מקרקע שנקראת שדה ולא ממה שנקרא רק בשם ארץ, כיון דשרי ב'אינה גוששת'.
ודבריו צריכים עיון, כי א"כ, אמאי לא פשטו ב'ירושלמי' שגם בשביעית צריכים דוקא שדה, מזה שהמשנה (בפ"ב) ד'חלה' מחלקת לענין שביעית ומעשר בין 'ספינה גוששת' ל'אינה גוששת'?

וגם צ"ע, הרי ברור הדבר דהך מתני' שבפ"ב ד'חלה' וכמו כן הברייתא שבמסכת 'גיטין', הוא רק לענין דאורייתא, שהרי מדרבנן ודאי נוהג דין

מפני שהשרשים מפעפעין, כך הם גם מפעפעין ויונקין מקרקעית הים גם כשהמים עמוקים הרבה מתחת לספינה. שהרי גם בספינה של עץ או חרס (לכל חד כדאית ליה) גם אמרינן דלא בעי נקיבה ומביא בכורים וקורא גם כשהספינה היא בתוך מים עמוקים הרבה ו'אינה גוששת' (וכמו"ש שם בתוס' ובראשונים לחלק בין חרס לעץ אף לענין מעשר ושביעית עי"ש, גיטין ז: תוד"ה 'עציץ').

ותו, אם כה'אגלי טל', אמאי הוצרכו ב'ירושלמי' לומר דלפיכך חייבין בערלה גם בעציץ שאינו נקוב מפני שהשרשין מפעפעין ותיפוק ליה שיונקים מהאויר שהוא בכלל ארץ ואיך לא נזכר כלל גם טעם זה? ■

תרו"מ גם ב'אינה גוששת' (כמו"ש שם ב'ירושלמי' 'חלה' פ"ב ה"א אהך מתני' דב'אינה גוששת' מעשרותיה מהלכה, כלומר: מדרבנן) וא"כ, כמו שלענין מעשר איכא על כל פנים חיוב דרבנן וכמבואר בכל הש"ס דאינו נקוב חייב מדרבנן וכיון שבביעית ומעשר תנינן להו בהדי הדדי, מדוע נאמר שאפילו מדרבנן אין שביעית נוהגת ב'אינה גוששת' והרי יותר מסתבר דתרווייהו שקולין?

גם בעיקר היסוד של ה'אגלי טל' (שם) דאין לומר דטעמא דחייב בערלה גם ב'אינה גוששת' הוא מפני שהשרשין מפעפעין, צ"ע. והלא אפשר דכמו שנוהג ערלה גם בעציץ של מתכת שאינו נקוב

www.shofar.net

הכה את המומחה

על כל שאלה תשובה מאגר ענק של שאלות ותשובות בכל הנושאים ביהדות.

יש לך שאלה ביהדות שאף פעם לא העזת לשאול? במדור 'הכה את המומחה' באתר שופר' מקבלים את כל התשובות בוחרים שאלה

והרב אמנון יצחק עונה בקולו

חג שבועות עם "אוצרות חיים" במלון 'שלום פלאזה' בטבריה
 מיום ששי עד שני ג' עד ו' סיון
 (06-09.06.08 למיננים) 3 לילות

בהשתתפות:

- הרב ישראל נח ברגר שליט"א
- הפייטן דוד שלמה שירה היו'
- הופעת זמר אורח במוצ"ש ועוד...

קיטנה חלומית לנשים במלון 'כינר' בטבריה מיום ראשון עד יום רביעי יט' עד כב' סיון 22-25/06/08

תוכנית עניפה ומגוונת

לפרטים "אוצרות חיים" 050-3131740/1 03-6880091

מרפאת שיניים שן וחט
 נוסד בשנת 2032

כרת חרסינה 570 ש"ח
 שתל 1.490 ש"ח תותבת 1.590 ש"ח
 תותבת גמישות ללא וויים 2.990 ש"ח
 ישור שיניים החל מ-4.800 ש"ח

רח' רבי עקיבא 44 ב"ב פינת הרב קוק
052-8448443 03-5794757

לפרסום באנזי המלך צלצלו:

03-6762226

חדש בארץ!!

בכל לילה לפני ה'נץ'
הרב אמנון יצחק

נותן שיעור ב:
 4:00 מדרש 'שוחר טוב' על תהלים
 5:15 תפילת ותיקין
 6:15 'דף היומי'

הצבור מוזמן לכל השעורים בבית כנסת אליהו הנביא רח' עוזיאל 42 ב"ב

יעמדו על הברכה

רפואה שלמה לדורון בן עליזה חזן ובני ביתו

יורם הינדי לזיווג שני ופרנסה בשפע אילנית בת מתנה לזיווג הגון והצלחה בחינוך הילדים רונית בת מתנה לבריאות

משה בן חיה לבריאות ונחת מהילדים וסיעתא דשמיא

מארקו בן אלידה יזכה לעלות לארץ עם כל משפחתו

קלאודיו בן סראנה יצליח בכל עסקיו

אלינור ניקול בת דיאנה תזכה לדבר ברור בקרוב

אלאונורה בת אדה רפואה שלמה בכל אבריה וגידיה

סטפאנו בן פראנקה פרנסה בשפע

סליחה?! הזמנת כבוד את המנוי החדש!?!

חדש ב'שופר ניח' ארבע כנפות ו'גזי המלך' מניעים אליך מנעויו כל שבתו ישרות הביתה!
עלות המנוי רק - 26 שח' בלבד!!! לפרטים חייגו: 03-6762226

ארבע כנפות
גזי המלך

מלא ושלה: עבור 'שופר ניח' בע"מ ח.ד. 7841 רמת גן.

הוצאה לחיוב חשבון ל-Shofar News

מנוי שבועי שנתי ל'ארבע כנפות'

שם חשבון בבנק	שם חשבון	קוד סניף	סך
40828			

שם פרטי _____ שם משפחה _____

ת.ד. _____ סניף _____

מס' _____ סל. נבית _____ מסמני _____

אנו מאשרים את המנוי על פי פרטי החשבון המוצגים... (טקסט קטן נוסף)

אשרו ע"י חתימת בועז זילברמן על שם המנוי

אם יש לך שאלות

חתימת בעלי החשבון _____

ת.ד. _____

מס' _____